

Misjonsteologi i en ny tid

AV NILS E. BLOCH-HOELL

Ingen vitenskap er statisk, men misjonsteologien påvirkes i høyere grad av samtidens situasjon enn de klassiske teologiske disipliner. Misjonsteologi i en ny tid er mitt tema.¹ Vi er alle klar over at ingen situasjon, ingen tid er absolutt ny.

Enhver situasjon er resultatet av tidligere situasjoner. Bare *en* situasjon i tiden er unik. Det var da Gud ble menneske i Jesus Kristus, og døde på et kors og stod opp igjen. Da begynte fremtiden.

Den tiden vi lever i, er frukten av tidligere tider.

Vår livssituasjon har sine paralleller i historien.

Likevel finnes det en rekke fenomener som skiller ut tiden vi lever i, de siste 25–30 år, som noe virkelig nytt. Vi lever i en teknologisk forandret verden, i en politisk og sosiologisk ny verden og i en kommunikasjonsmessig og religiøst forandret verden, en ny tid som er en utfordring til ny misjonsteologi.

A. *En teknologisk ny tid*

Teknikken har vært med til å skape den nye tid. Og denne utvikling har gått uhyre hurtig. Vi sender menn til månen og sitter i vår egen stue og ser på.

Vi henter olje opp fra Nordsjøen, og vi spiser middager som ble dyp-frosset for måneder siden. Det er industrilandene, det såkalte kristne Vesten som *eier* teknologien, som finner den opp og produserer den, fordi den har teknisk personell og kapital.

Ved teknikkens og kapitalens hjelp øker industrilandene avstanden mellom seg selv og u-landene, den tredje verden.

U-landene produserer råvarer som i-landene foredler, tjener på og bruker, og bruker opp. Synkende råvarepriser har i de siste 25 år brakt u-landene så store tap at det omtrent oppveier all u-hjelp.

¹ Forelesning holdt ved semesteråpning ved Det teologiske fakultet, Universitetet i Oslo, 15. jan. 1975.

Den hvite manns tekniske overlegenhet har før skapt både respekt og mindreverdsfølelse hos farvede folk.

I dag skaper den tekniske og økonomiske overlegenhet også misunnelse og mistanke om utbytting.

Dette *kan* bety at det budskapet, det evangelium som den rike verden tilbyr den fattige verden, blir møtt med mistenksomhet.

Den nye tid har skapt tekniske muligheter til å formidle et budskap. Men tiltroen til den som formidler budskapet er blitt mindre.

B. *Vi lever i en politisk ny tid*

Det som to verdenskriger utløste, har fullstendig forandret verden politisk.

Verdenspolitikk er ikke lenger primært maktbalanse mellom Europas stormakter med resten av verden som statister.

Verdenspolitikken er blitt supermaktenes arena med de små og mellomstore land som med- og motspillere i et system av blokker. Politikken er ikke statisk, men spenningsfylt og labil. I treårs-perioden 1965–68 opplevde Afrika 12 militærkup. Det siste årets politiske kriser og kramper behøver vi neppe omtale.

Kolonitiden er forbi.

Koloniområdene på det indiske subkontinent er blitt selvstendige stater. Og misjonærer nektes visa.

Det splittede Kina, som var åpnet med makt for profitthandel, kulturbytte og misjon, er forvandlet til det lukkede Mao-rikets orden og maktkonsentrasjon.

Forandringene i Afrika er like omfattende og dyptgripende som i Asia.

Fra 1960 til 1974 er 35 afrikanske kolonier blitt selvstendige stater.

De politiske forandringer har skapt en ny misjonssituasjon.

Misjonen kan ikke i noen del av verden virke under beskyttelse av en kolonimakt. Store områder i Asia og noen land i Afrika er nå lukket for misjonen.

C. *Vi lever i en sosiologisk ny verden*

Koloniundersåtter er blitt frie borgere som selv setter i gang sosiale strukturendringer med nasjonalt skoleverk, industrialisering, urbanisering, bedret hygiene og befolkningseksplasjon.

De nye afroasiatiske statene søker sin identitet i en nasjonalisme som ofte vender seg mot det som er fremmed og etablert.

I de områder som er tilgjengelige for misjonærer, er det ikke lenger noen fordel for dem at de kommer fra den hvite verden. Det er stort sett en *belastning*. Den teknologiske revolusjon og de gigantiske politiske og sosiologiske forandringer har skapt en ny og på mange måter vanskeligere og mer komplisert situasjon for kristen misjon. Vestens rikdom er ikke bare en ressursmulighet for kristen misjon, men en påkjenning for misjonens troverdighet.

D. *En kommunikasjonsmessig ny tid*

Reisekommunikasjonene er blitt radikalt annerledes på forbløffende kort tid. Reisemåten er blitt komfortabel, stort sett. Reisetiden er en brøkdel av tidligere tiders. Dette gir større muligheter for *den* kirkens tjeneste som består i å sende og å bli sendt.

Men forandringen impliserer også vanskeligheter.

En av dem er korttidsmisjonæren. Korttidsmisjonærer utgjør for tiden ca. 12 % av den amerikanske misjonærstab. Den høyt spesialiserte korttidsmisjonær kan være en god utvei i noen situasjoner. Men for mange korttidsmisjonærer er dårlig anvendt arbeidskraft og ødelegger kontinuiteten i misjonsarbeidet.²

Bedre reisemuligheter har gjort det mulig for mange fra den farvede verden å lære den såkalte kristne verden å kjenne. Afroasiatens møte med Vesten kan virke ansporende og utviklende for den besøkende og for den kirken som han eventuelt tilhører, og for den kirke som får besøk.

Men i mange tilfelle virker besøkene negativt. Mange farvede kjenner seg bedratt og reiser hjem desillusjonerte og negative overfor kirke og misjon. De oppdager at «det kristne Vesten» er ikke kristen. De ser at den hvite mann som forbød polygami ofte selv lever med mange kvinner, ved skilsmisser eller på annen måte. Det er tyveri og råtten-skap i den kristne som i den hedenske verden.

Og når det kommer til krig, er de farvede hedninger rene amatører mot «de kristnes» effektivitet. Er det underlig at tillitskrisen overfor misjonen kom?

² Korttids misjonsprosjekt med mobile arbeidsteam er noe annet som kan svare til den fleksible situasjon mange steder.

De media vi bruker for å meddele oss til hverandre er minst like sterkt og hurtig forandret som reisekommunikasjonene. Noen har påstått at vi er inne i en *postlitterær* periode.

Det er *noe* riktig og *meget* galt i en slik påstand. I Vesten har avisdøden redusert tallet på dagsaviser.

Film, radio og TV er en trusel mot boken.

Men *globalt* går utviklingen en annen vei. Tallet på bøker og lesekyndige stiger. Bedrede og forandrede kommunikasjonsmedia har gjort verden mindre og har bevisstgjort både den rike tredjedelen og de fattige to tredjedelene på en måte som har rystet begge parter. Moderne massemedia har gjort nyhetsformidlingen mer ensidig, har fokusert alt på det dramatiske, tragiske og ekstreme. Bedre kommunikasjonsmedia har gjort verden «mindre».

Men fordi dette går parallelt med industrialisering og urbanisering har det ikke bedret, men forverret kommunikasjonen mellom individene.

Kontaktløshet, identitetskrise og fremmedgjørelse hører til tidens store problemer, tross bedre kommunikasjonsteknikk.

Det gjelder også bymennesker i *den tredje verden*. Objektiv informasjon tar bort fordommer og skaper forståelse og respekt. Men sensasjonspreget nyhetstjeneste øker spenningen mellom grupper og folk. Tross alt må bedre kommunikasjonsteknikk først og fremst ses som en mulighet og en utfordring, som blant annet er tatt opp av Det lutherske verdensforbunds Radio Voice of the Gospel.

E. *Vi lever i en religiøst forandret verden.*

Sekulariseringen er et faktum.

I Vesten har kirken mistet meget av sin makt i samfunnslivet. Mange mennesker lever nesten uten å praktisere noen religion.

Også i den tredje verden er en tilsynelatende religionsløs materialisme merkbar. Sekulariseringen gjør slagordet «Misjon på seks kontinenter» meningsfylt. Misjon er ikke lenger bare å sende misjonærer til Asia og Afrika.

Misjon er alltid å krysse grenser, men grensen behøver ikke å være geografisk.

Grensen kan krysses i vår egen by, på vår egen arbeidsplass.

Sekularisering betyr ikke at mennesket har mistet sitt religiøse behov.

Parallelt med sekularisering går eiendommelig nok *religiøs oppblomstring*.

De ikke-kristne religionene opplever en renessanse. *Islam* har trolig 450 millioner tilhengere og er bevisst misjonerende.

Panbuddhismen er en selvbevisst og aktiv faktor.

Hinduismen er inne i en fornyelse. Og det gjelder ikke bare den filosofiske hinduisme som Radakrishnan står for.

Afrikansk folkereligion lever videre, også innenfor Islam og i nominelt kristne grupper.

I Japan, materialismens høyborg, er det en vrimmel av religiøse og politiske nydannelser.

Også i Vesten finnes nyreligiøsitet. Den kan være kristen, men er ofte kirkekritisk, som i den charismatiske bevegelse og blant Jesus-folket.

Kirkekritisk er også den sosialetiske vekkelsen som har preget mange unge og som preger den økumeniske bevegelses misjonsteologi.

Til den kristne kirkes fornyelse hører også den økumeniske bevegelse, tross alle deres svakheter.

Nyreligiøsiteten i Vesten kan også være almenreligiøs, eller endog antikristen. Den kan være astrologi eller transcendentale meditasjon og andre former for orientalsk inspirert religiøsitet.

Eller den kan være politisk religiøsitet. Men overalt i verden er den nye tid *pluralistisk*.

Menneskene møtes av forvirrende mange tilbud om tro og livssyn. Misjonsteologien skulle ha et klart svar.

Det har den dessverre ikke, men den nye misjonsteologi og den nye situasjon, har avdekket svakheter ved tradisjonell misjonsteologi og misjonspraksis, svakheter som til dels har vært skjebnesvangre. Tidligere tiders misjonstenkning er ikke uten videre relevant i den *nye situasjon*.

Vi ser nå at den tradisjonelle misjonstenkning og misjonsmetode heller ikke alltid var den riktige i tiden som ligger bak oss.

Beviset for dette er kristendommens stilling i Asia. Vi er glade for de 20 millioner kristne på det indisk-pakistanske subkontinent, skjønt de utgjør ikke engang 3 prosent av befolkningen. Men hva er 20 millioner kristne mot 100 millioner muslimer? Og islam kom til India mange hundre år etter evangeliet.

Og fremdeles er kirken noe av et fremmed element i India.

I Asia sett som et hele har misjonen ikke lyktes, tross Korea og Filippinene. En av de siste religionsstatistikker oppgir at ca. 4 prosent

av Asias befolkning hører til kristne kirker. Dette er et nederlagstall, selv om det er korrekt. Afrika regner med ca. 40 prosent kristne.

Selv om vi tar i betraktning at Asia (og Nord-Afrika) er preget av religioner som åpenbart ikke er lette å forlate, så er disse religioner ikke uovervinnelige. Det viser bl.a. buddhismens nederlag over for hinduisme og islam i India og islams ekspansjon på det indiske subkontinent på bekostning av hinduismen.

Den misjonsmetode vil heldigvis aldri bli oppfunnet som kan tvinge mennesker inn i Guds rike.

Men misjonsmetoden er ikke uten betydning. Etter min oppfatning er kristendommens svake stilling i Asia, som har over femti prosent av jordens befolkning, i stor grad resultatet av en feilaktig misjonsinnsats. En svakhet ved tradisjonell misjonstenkning er *misjonsromantikken*, selv om denne også har hatt positive trekk. Misjonsromantikken har skapt et falsk bilde av den ikke-kristne verden og dens antatte lengsel etter evangeliet, og har gitt et urealistisk inntrykk av livet i de unge kirkene.

Misjonsromantikken har også gitt folk i den tredje verden et falsk bilde av den sendende kirke, som om misjonærene kom fra et helkristent land. Og misjonæren er blitt stående som en heltehelgen.

Frustrasjon og anklager mot sendekirken har fulgt i misjonsromantikens spor.

En enda større svakhet ved tradisjonell misjonstenkning var *svart-maling av ikke-kristne religioner*.

De ikke-kristne religioner ble fremstilt som Satans blendverk.

Den hårde arroganse som kommer frem i fordømmelsen av andre religioner er urettferdig. Og den kan medvirke til å gjøre et miljø immunt overfor kristen forkynnelse. Dessverre finner vi ikke bare den intolerante holdning til ikke-kristne religioner hos lekfolk som ikke har hatt anledning til å sette seg inn i de ikke-kristne religioners egenart.

Barthiansk teologi og Kraemers misjonsteologi har fornektet eksistensen av en alminnelig åpenbaring (*revelatio generalis*). Premissene for Barth/Kraemer-teologien er den reformerte tesen *finitum non est capax infiniti*, det endelige kan ikke romme det uendelige.

Denne tese strir mot viktige elementer i den bibelske skapelsestanke og imot inkarnasjonsbudskapet.

Materien er Gud-villet, ikke Gud-fiendsk. Evigheten ble til *tid* i skaperakten.

Og evigheten trådte inn i tiden ved inkarnasjonen.

Gud *kunne* bli menneske, og *ble* det. For Gud er ikke en bunt meta-

fysiske egenskaper, men et etisk fullkomment absolutt, en handlende og villende kjærlighetens *person*. Gud gir seg til kjenne også utenfor den bibelske åpenbaring.

Den Barth-Kraemerske avvisning av alle tilknytningspunkter i de ikke-kristne religioner er stort sett akseptert av de norske misjons-selskaper.

I alt vesentlig holder norske misjonsledere fast ved den tradisjonelle misjonstenkning. Den antiøkumeniske professor Beyerhaus er populær i norske misjonskretser. Det er karakteristisk at en norsk misjonær, professor Erling Danbolt har skrevet en liten bok med tittelen *Misjon eller dialog?*

Tankegangen er den at med mennesker av en annen tro har man ikke dialog. Man forkynner bare.³ Dette er en sjebnesvanger misforståelse. Forkynnelsen kan ikke unnværes, men i mange situasjoner må dialogen gå foran, og noen ganger må forkynnelsen formes gjennom dialog.

I en pluralistisk verden er dialogen nødvendig, men metoden må aldri bli viktigere enn evangeliet.

I noen av dokumentene fra Kirkenes Verdensråd brukes et dialogbegrep som impliserer en viss teologisk indifferentisme.

Noen mener åpenbart at den kristne dialogpartner bør gå til dialogen med vilje til å oppgi sin kristne tro til fordel for en ikke kristen religion.

En sådan oppfatning av dialogen er ikke kristen, men almenreligiøs. Kristen dialog forutsetter at den ikke kristne dialogpartner er et helt og fullt likeverdig menneske.

Dialogpartneren er like verdifull som misjonæren, kanskje mer intelligent, kanskje et frommere og bedre menneske.

En kristen dialogpartner har vilje til å lære av den ikke kristne.

Den ikke kristne kan hjelpe en til å oppdage nye nyanser i tro og etikk. Men jeg kan aldri som kristen oppgi troen på at evangeliet er unikt og at frelsen er *knyttet til Kristus*.

Rett forstått og rett anvendt tror jeg at kristen dialog hadde vært den riktige misjonsmetode, særlig i Asia, også før.

En dialogmisjonær lever seg intensivt inn i sin dialogpartners tro, fromhetsliv og sosiale kontekst, og presenterer evangeliet slik at det har mulighet for å slå rot i en fremmed verden.

En ny tid avslører gamle svakheter. *Kolonialismen* er en av dem. Nordens folk kjenner seg deilig usårbare overfor anklagen om kolonialisme. Vi står i en gunstigere stilling enn de fleste sendekirker. Men også

³ Danbolt har syn også for dialogens positive sider, men polariserer for sterkt. Det er ellers utvilsomt at norske misjonærer selv har brukt og bruker dialogmetoden.

Nordens misjonærer har gjort bruk av de privilegier som kolonimakten kunne gi. Og vi får ikke glemme at mangel på protest og aktiv hjelp mot overgrep og rasistisk tilsidesettelse av menneskeverd også representerer en politisk holdning som gir støtte til kolonialismen. Passivitet overfor undertrykkere er ofte blitt politisk støtte for dem.

Europeisering, respektive amerikanisering er en annen misjonshistorisk hovedsynd. Den rommer ikke lite av *superbia*, hovmot. En fremstående norsk misjonær har sagt: «Vi må først gjøre hedningene til mennesker forat de skal bli kristne mennesker.» Alt for ofte har misjonæren overført sitt hjemlands, eller sitt hjemsteds, atferdsmønster som om det skulle ha vært ord fra Guds munn.

Zuluer og gassere måtte bære den tykke norske prestedrakt. Kristne i Zululand brukte Den norske kirkes alterbok, nøyaktig oversatt endog med forbønn for kongen og hans hus. Folkets melodier og musikkinstrumenter ble betraktet som hedenske og ubrukelige. Nesten alt som for misjonæren var fremmedartet, ble sett på som hedensk.

Evangeliet selv ble ofte til den grad knyttet sammen med Vestens kulturform at de kristne, især i Asia, ble fremmedgjort og isolert fra sitt folk. Det skal likevel ikke glemmes at kristendommen alltid bringer noe nytt, også kulturelt. Ikke all kulturpåvirkning er kulturimperialisme. Sammen med europeiseringen gikk *paternalismen*, umyndiggjørelsen. Det er mange eksempler på at misjonen har virket på et felt i hundre år før de kristne fikk danne sin egen kirke.

Kirkene fikk ikke styre seg selv før de kunne forsørge seg selv.

Dette prinsippet er forståelig. Men begrepet selvforsørging ble tolket etter vesterlandsk mønster.

Forsømt utdanning av prester og ledere hører til misjonens største forsømmelsessynder. På en misjonskonferanse i Kina i 1907 var det 1200 hvite og 7 kinesere.

Selvstendigjørelsen av de unge kirkene kom altfor sent.

Dette har noen steder ført til at en umoden nasjonalisme har utviklet seg på det kirkelige område.

Langt alvorligere er det at paternalismen har medvirket til at de unge kirkene ikke er blitt misjonerende i tiltrekkelig grad.

Sammen med europeisering og paternalisme har fulgt *proselyttisme*. Det vil si at misjonen har samlet medlemmer til *sin* kirkefamilie, av og til i konkurranse med andre kirkefamilier. Med dette har man overført alle Europas og Amerikas splittelser til de unge kirkene. Det er mange vitnesbyrd om at splittelsene har hindret mennesker i å slutte seg til en kirke. Enda en svakhet ved tradisjonell misjonstenkning har den nye

tid og den nye misjonsteologi avdekket, nemlig tendensen til å skille mellom forkynnelse og diakoni på en måte som er fremmed for Det nye testamente. Man har vært fristet til å se humanitær hjelp som noe annenrangs eller bare som et middel til å oppnå kontakt og gi mulighet til forkynnelse. Og diakoni er oppfattet som lindring mer enn som hindring av nød.

En av dem som forsvarer den dualisme som tradisjonell misjonstenkning i noen grad har lidt under, er professor Beyerhaus. I «*Humanisierung einzige Hoffnung der Welt*» fremstilles diakonien som et *tillegg* til evangeliet, eller som en blott og bar konsekvens av evangeliet. Mange norske misjonsledere ser det omtrent på samme måte. En av dem har sagt det slik: «I vår tid tales meget om sosialt arbeid, om rett og likhet. Ikke noe av dette vil bli meningsfylt, være til varig hjelp eller få livsoppbyggende betydning, hvis evangeliet kuttes ut eller omskapes til et sosialt hjelpeprogram.»

Dette kan jeg ikke slutte meg til.

La meg først få understreke at jeg vil kjempe mot ethvert forsøk på å redusere evangeliet til et sosialt velferdstiltak. Sosial omsorg kan gis også av ikke-kristne og av antikristne. Men evangeliet om den korsfestede og oppstandne frelser er kirken alene om å bringe. Det må aldri oppgis.

Men i det misjonssyn som Beyerhaus og andre representerer, skilles det ad som Gud har sammenføyet. Kristus skal presenteres i ord og handling, slik også norsk misjon i praksis har gjort. Enhver berettiget sosial innsats, enhver god gjerning er meningsfylt og verdifull i seg selv.

Den gode gjerning motiverer seg selv og er aldri forgjeves.

Liksom Guds kjærlighet vender seg til onde og gode, skulle vår kjærlighet aktiviseres av en hvilken som helst nød som faller inn under vårt ansvarsområde.

Det er dessuten en falsk forestilling at sosial rettferdighet så å si vokser mekanisk ut av en kristen tro. Så enkelt er det ikke.

Et eneste eksempel vil vise det.

I Syd-Afrika finnes reformerte kirkesamfunn der bekjennende kristne med glød forsvarer et apartheid-system som er i rak motsetning til evangeliet.

Kristne mennesker er ikke automatisk gode mennesker. Og vi har Jesu ord for at ikke-kristne kan være gode mennesker.

Jeg har reist kritikk mot store deler av tradisjonell misjonstenkning og misjonspraksis og har med dette villet si at den nye tid krever en revidert misjonsteologi. Men jeg har ikke sagt at alt det gamle er feil-

aktig, og at alt det nye er riktig. Det grunnleggende i tradisjonell misjonstenkning er riktig.

Vi skulle ta våre sko av i ærbødighet for de misjonærer som med livet som innsats, drevet av brennende trang til å vinne mennesker for Kristus forkynnte evangeliet med troskap. De hadde tro på Ham i hvis navn det alene er frelse, og de hjalp etter evne der hvor de syntes den materielle nøden var størst. Vi skal ikke bruke meget tid på å bekjenne våre *fedres* synder.

Men når vi ser feil som er gjort, må vi ikke fortsette med å gjøre dem.

Ikke alt det nye er godt. Meget av det er verre enn det gamle.

I forberedelsesdokumentet for misjon Uppsala 1968 ble det talt om den nye menneskehet eller menneskelighet, på en så diffus måte at man kunne tro at frelse var *identisk* med sosial forbedring.

For all del, frelsen angår *hele* mennesket, hele samfunnet, men ikke kroppen og samfunnet først og fremst.

I så fall ville ikke Kristus ha vært den *unike* frelser.

Han helbredet enkeltmennesker og tok imot de foraktede, og opponerte mot de religiøse ledere, men han *reformerte* ikke samfunnet.

Om sosial strukturforandring var *identisk* med frelse, slik noen av før-Bangkok-papirene indikerer, da hadde vi hatt mange «frelserer» i denne verden: Fra den romerske Tiberius Grachus til nederlandereren Hugo Grotius, fra engelskmannen William Gladstone til amerikaneren Franklin Roosevelt, fra nordmannen Fridtjof Nansen til kineseren Mao Tse Tung.

Ja, så mange «frelserer» ville kunne nevnes at man fristes til å si: «Jag kan icke räkna dom alla» –.

Ikke alt det nye er bra.

Men verden styrter ikke sammen om Århus-tesene om misjon blander sammen skapelse og forløsning eller om før-Bangkok-dokumentene kunne lede folk til å tro at verdenshistorie og frelseshistorie er samme sak, og at man kan avlese Guds gjerninger i historien som om Gud var den *eneste* virkende makt i verden.

Nei, verden styrter ikke sammen om man taler som om alt er misjon, bare ikke det som kirkene driver på med, eller om man taler som om Gud virker gjennom nesten alt og alle, men glemmer ord og sakrament. Og verden går videre om norsk misjon isolerer seg.

Men det finnes større oppgaver enn den å gå på jakt etter fortidens og nåtidens misjonsteologiske feilgrep.

Om denne større, ja største oppgaven vil jeg få si:

1. Kirken er etter sin natur misjonerende. Misjon er Kristi legeme i bevegelse, ikke hobby for en klikk, ikke en lillefinger på Kristi legeme.
2. Misjon er å presentere Kristus i ord og handling. Vi må kvitte oss med den dualistiske oppfatning at misjonsdiakoni er noe sekundært.
3. Jeg tror med Vaticanum II at «Gud kan føre mennesker som, uten egen skyld, ikke kjenner evangeliet, ad veier som bare han kjenner, til troen, uten hvilken det er umulig å ha hans velbehag».
Men ve meg om jeg ikke forkynner evangeliet.
4. Som *evangelium* møter vi Kristus i ord og sakrament. Som utfordring til etisk dåd og etisk eksistens møter vi ham i ethvert medmenneske som har bruk for oss og i enhver samfunnssituasjon som trenger vår bistand til å leve videre eller til å forandres.
5. Misjonen er etter sin natur økumenisk og den er misjon på alle kontinenter.
6. En av de største farer for den misjonerende kirke i dag er konflikten mellom den konservativt evangeliske evangeliseringslinje og den inklusive forståelse av misjonsdiakoni. Derfor hilser jeg med glede de botsteder som lød fra Lausanne-møtet 1974, om misjonens forsømmelser. Jeg stanser ikke ved det som Lausanne-møtet mangler, men samstemmer med det som ble uttalt ved Kirkenes Verdensråds sentralkomiteé-møte i Berlin i august 1974 om «Lausanne-pakten»: «There are many points in it which we would welcome with great satisfaction. The concern for evangelization of the world with the sense of urgency for the visible unity of the church, and the concern for justice and reconciliation throughout the human society and for the liberation of man from every kind of oppression, indicate convergence with the concerns of the W.C.C., and for this we express our gratitude.»
7. Det haster med å fullføre selvstendigjørelsen av de unge kirkene, også teologisk. I denne prosess har vi meget å lære av den romersk-katolske kirken.
Enhver misjonær må stå i den lokale kirkes tjeneste.
8. Verdensmisjonen har bare så vidt begynt, og i dens nye fase har Vestens kirker meget å motta av de unge kirkene.
9. Misjonsteologien må integreres i det teologiske studium.
10. Misjonsdimensjonen må integreres i hver menighets daglige liv som noe lokalt og som noe globalt.